NĂM THỨ MƯỜI. — SỐ THỨ 1628 MỖI SỐ 0$02 NGÀY THỨ SÁU 18 AOUT 1922

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

HANOI

	Một tờ báo hàng ngày	Hàng ngày và Thứ-Bảy và Chủ-Nhật	Người đọc đều đặn	Giới và Giấy thêm	Hàng ngày, Thứ-Bảy và Chủ-Nhật và Phụ-trương	Hàng ngày, Thứ-Bảy và Chủ-Nhật và Phụ-trương đặc biệt	Kiểu quán
Một năm. .	6$ 00	6$ 96	6$ 30	6$ 30	6$ 60	9$ 00	
Các làng và Các công-sở	»	8. 00	8. 00	8. 00	9. 00	»	
Sáu tháng. .	3. 00	3. 50	3. 20	3. 20	3. 30	4. 50	
Ba tháng. .	1. 50	1. 75	1. 60	1. 60	1. 65	2. 25	
Một tháng. .	0. 50	0. 60	0. 55	0. 55	0. 60	0. 75	

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur 61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-VĂN-LUẬN

Adresse télégraphique :
TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 150

ANNONCES
Décomptées à raison de 3 lignes au centimètre de hauteur, sur 0 = 065 de large.
Une seule insertion. . . . 0$ 30 le c/m
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion. . . . . 0$ 18 le c/m
Réclame dans la 1re page. . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1$ 50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Cái vấn-đề vệ-sinh ở chốn thôn-quê

ẢU-TRÍ-VIỄN (幼 雅 園) CÓ ẢNH-HƯỞNG ĐẾN SỰ VỆ-SINH THẾ NÀO ?

Cái học vệ-sinh ngày nay ai cũng hiểu là một sự tối khẩn thiết, người ta muốn sống ở đời tất phải có biết ít nhiều vệ-sinh. Xưa kia còn ở trong thời tỏa cảng bế quan, tật bệnh còn khó truyền nhiễm từ xứ này sang xứ khác, thì sự vệ-sinh còn có thể gặp sao hay vậy được, chứ như ngày nay, năm châu rút đất, bốn bể một nhà, đạo lộ giao thông càng tiện lợi, bệnh tật lưu truyền cũng rộng nhanh, thì sự vệ-sinh lại càng là khẩn-thiết lắm lắm. Thế cho nên ở các nước văn-minh ngày nay, người ta coi khoa vệ-sinh như một khoa học rất thông-thường, bất cứ dân ông, đàn bà, người giàu người nghèo, ai cũng phải biết, cũng nên theo. Cái học vệ-sinh thịnh hành lên được bao nhiêu, thì giống nòi lại hưng-thịnh lên được chừng ấy, vì thiên-hạ đã am hiểu phép vệ-sinh, thực hành phép vệ-sinh, thì tật bệnh tất giảm dần, giống nòi tất thêm mạnh, dân số tất một ngày một tăng tiến, mà lợi-nguyên cũng nhờ đó sẽ một ngày một thêm mồi-mỡ vậy.

Cái học vệ-sinh ở các nước đã là một khoa học thông-thường như thế, đến như ở nước ta thì hai tiếng « vệ sinh » mới phát-hiện ra được độ vài mươi năm nay. Ở các thị-thành đô hội là những nơi dân-trí đã mở-mang, về sự thực hành vệ sinh thế nào, ta chưa dám nói, nhưng hai tiếng « vệ-sinh » nghe chừng đã thường thấy nhiều người nói qua. Còn như ở chốn thôn quê, thì thậm đến nỗi hai tiếng ấy cũng vị tất đã mấy ai hiểu nghĩa là gì, huống hồ còn nói đến sự thực hành làm chi nữa. Nào cái ăn, cái uống, áo quần, nhà cửa, nhất nhất cái gì cũng bẩn-thỉu nhơ nhếch, cứ chiều phép vệ sinh mà xét thì thật không còn cái gì là lợi cho sự sống cả. Thậm chí có kẻ trong óc vẫn còn in sâu cái câu *sống lâu hơn ở sạch*, sự ăn sự mặc nhất nhất hình như họ cố chí mà làm trái với sự vệ-sinh vậy. Cách ăn ở như thế, trách nào trong một trăm người, có đến chín mươi người chẳng tật nọ, cũng bệnh kia, mà mỗi khi ngộ có xảy ra bệnh dịch tễ như bệnh tả, bệnh hạch thì người chết như rạ, một người mắc bệnh thì lây ra cả nhà, một nhà bị hại thì lây ra cả xóm. Nhưng thôi, muốn sự đều đổ tại trời, sống chết đổ cho số-mệnh, chứ vệ-sinh mà làm chi ? Dịch tễ là quan Ôn bắt lính, trốn tránh làm sao được!

Cái tinh-tệ ấy không phải là Chánh-phủ không lưu tâm đến. Từ ngày nước Pháp đem hạt giống văn-minh đến gieo ở cõi Đông-pháp này, không những lúc nào cũng lo mở-mang các nguồn lợi để làm cho nước ta một ngày thêm giàu có mà thôi, đến cả việc bảo-hộ tính mệnh để làm cho giống nòi ta thêm phồn-thịnh, không phải là nước Pháp có những bỏ không để tâm đến đâu. Chánh-phủ Đại-pháp nào lập ra trường Thái-y để đào tạo lấy những nhà lương-y, nào đặt ra những nhà bệnh-viện để chữa bệnh cho những kẻ cùng khốn. Trong các trường học Sơ đẳng lại cũng có dạy khoa vệ sinh ngay từ các lớp dưới, để mỗi ngày vệ-sinh truyền-bá thêm rộng ra. Trong nhiều tỉnh kia, thỉnh thoảng các ông thầy thuốc lại về các nơi thôn xã để truyền-thụ về vệ-sinh cho các dân anh biết mà truyền bảo lẫn đàn em. Mới đây, quan Toàn quyền Long lại có nghĩ-định đặt các phái bộ vệ-sinh luân chuyển để đi các nơi, mà diễn-thuyết về khoa vệ-sinh, và thực hành khoa vệ sinh để bảo-hộ cái tính mệnh cho nhân dân. Xem như thế thì biết chánh-phủ thực là hết lòng dạy dỗ dân ta về sự vệ-sinh, và lo lắng về sự vệ-sinh cho dân ta lắm. Còn như cái kết quả không được tốt tươi, thật là tội tại ta không biết hưởng-thụ lấy những điều hay trong cái chánh-sách khai-hóa vậy.

Thực thế, cứ cái hiện tình mà xét thì cái tội không có vệ-sinh là tại người mình cả. Kìa cậu học-sinh nhà quê học bài vệ-sinh, chỉ học như quốc ấm mùa hè, để đến buổi tới trường, đọc cho khỏi phải phạt, chứ cậu cũng chẳng theo cậu nào. Đến khi thi thì, giá có ra bài luận về vệ sinh, thì cậu chỉ biết nói vệ-sinh như rồng, như phượng, nhưng cái cô cậu vẫn ghét tắm từng, cái đầu cậu vẫn chảy nhung nhúc! Cậu thực hành vệ-sinh như thế, thì dẫu bài làm của cậu có được ưu hạng, mà cái học vệ-sinh đối với cậu nào có nghĩa gì! Lại như mấy ông Chánh, ông Lý lên huyện nghe diễn-thuyết về vệ sinh, tay thì gãi đầu gãi cổ, mồm thì hết dạ lại vâng, hình như các ông rất nhiệt-thành với lời diễn dụ, mà các ông sẽ hết sức thực hành vệ-sinh vậy. Nhưng vì ai tưởng thế thì thật lầm. Ngay khi quan trên diễn thuyết xong, ta thử theo các ông ra hàng nước mà xem, các ông gọi lấy nước uống, nhà hàng múc bát nước chè pha nửa nước ao, lại đầy những cặn, mà cái bát ngâm ra coi buồn tởm, thì cái bát các ông uộng lấy uống đề, rồi có ai bảo uống nước thế là bừa là độc, thì các ông lại cãi ngay rằng : Rõ khéo vẽ! Thế từ xưa đến giờ không có vệ-sinh đề chết cả đấy sao! Ôi! những người nghe diễn-thuyết vệ-sinh như thế, thì còn mong gì họ truyền-bá vệ-sinh cho ai nữa!

Xem như mấy câu thí dụ ấy, thì biết rằng bấy nay cái giáo-dục vệ-sinh ở chốn thôn quê ta thực như nước đổ lá khoai cả. Vậy cái duyên do là tại làm sao ? Xét ra là bởi cái tập quán nó đã lâu ngày không phải một lúc mà có thể sửa đổi đi được. Nay như một đứa trẻ nhà quê lên chín lên mười mới đi học đến lúc bảy giờ mới nghe thấy ông thầy nói đến vệ sinh, nhưng tâm chiều năm về trước, nó đã quen ăn-ở bẩn thỉu mất rồi, ông thầy dẫu hùng biện đến đâu cũng khó lòng cải tâm cải tính nó được. Gia chi đi trong một tuần lễ, chỉ độ vài lần nó được nghe nói đến vệ sinh mà thôi, mà ở nhà nó thì ngày nào nó cũng nghe thấy câu *sống lâu hơn ở sạch*, cái ăn cái uống, nhà cửa quần áo, cái gì ở nhà nó cũng không hợp với lối thấy nói cả, như vậy thì mấy lời thấy nói bảy giờ còn chuyển sao nổi óc nó, mà nó còn có tin gì vệ-sinh nữa, thành thử những bài học của thầy dạy ở nhà trường đến vỏ bổ cho nó cả. Sự dạy vệ-sinh đối với một cậu học sinh lên chín, lên mười, cái tập-quán mới được có 8 ,9 năm trời, còn khó lòng như thế, huống hồ muốn dạy vệ-sinh cho những hạng đã ba bốn năm mươi tuổi đầu mà trí não lại tối như đêm, đem như mực, thì còn khó biết bao!

(Còn nữa). L. Tn

ÂU CHÂU ĐIỆN TÍN

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 16 Août 1922

Hội-đồng các quan Thượng-thư

Sáng hôm thứ tư, các quan thượng-thư đã hội-nghị. Hội-đồng xét xem có nên triệu tập các Nghị-viện hay không.

Cuộc hội-nghị Đồng minh

Các báo quán công bố bằng tỏ thời với quan thủ-tướng Poincaré. Báo *Œuvre* lại một báo phản đối chánh-phủ cũng cam-đoan việc quan thủ-tướng đã công bố rằng cái vấn-đề bồi-thường và cái vấn-đề trái khoản là hai cái vấn-đề có quan-hệ một thiết, chứ không phải là có thể giải-quyết riêng được. Báo Ấy lại nói : Vì cuộc hội-nghị ở Londres, mà dư-luận nước Pháp thành ra đồng tâm hợp ý với nhau cả.

Bởi quan Lloyd Georges cứ nhất quyết giữ cái ý-kiến của mình không chịu thay đổi nên ông Schanzer, và phái-bộ nước Bỉ muốn giải-hòa cũng không được. Các quan thượng-thư xem chừng các ngài không hợp ý nhau được, bèn quyết nghỉ giao cái vấn đề ấy cho hội-đồng Bồi-thường. Quan Poincaré có công bố rằng đầu hội đồng không thành công, nhưng không có hại gì đến cuộc liên-minh của hết quốc vậy.

Trước khi quan Poincaré trở về Paris, ngài có đến đặt một bó hoa trên phần mộ người tử-sĩ vô danh nước Anh.

Các phái-bộ Bỉ và Ý cũng trở về sáng hôm nay.

Nước Thổ và Hy-lạp

Cứ theo như tin ở Angora gởi đến, thì quân Thổ và quân Hy-lạp đánh nhau những trận nhỏ ở các đường trận. Người Hy-lạp vẫn đốt nông-sản trong miền Aidin.

Bordeaux, ngày 17 Août 1922

Hội đồng các quan Thượng-thư

Các quan Thượng-thư hội-nghị ở điện Rambouillet ngày hôm thứ 4 đã nghe quan Poincaré trần-thuyết về công việc trong cuộc hội-nghị của Đồng-minh. Các quan Thượng-thư đều ưng chuẩn cái thái-độ của quan Poincaré tại hội-đồng ấy.

Quan Nội-vụ thượng-thư bá-cáo rằng các quan thượng-thư không bàn đến việc triệu tập hai Nghị-viện.

Hội-đồng Bồi-thường

Đồng minh liệt-quốc không hợp ý nhau về cái vấn-đề triển hoãn trái khoản được, vậy ngày thứ năm hội-đồng Bồi-thường sẽ họp nghị để xét cái vấn-đề ấy.

Báo *Temps* có nói : theo như điều lệ của hội đồng Bồi-thường thì ông hội-trưởng có cái quyền ưu tiên. Mà ông hội-trưởng ngày nay tức là M. Dubois đại-biểu của Pháp. Như thế thì sự ưng cho hay không cho triển hoãn trái khoản, chỉ do viên đại biểu nước Bỉ và đồng ưng thuận hay không đó thôi vậy.

Dư-luận các nước đối với cuộc hội-nghị của Đồng minh

Phần nhiều các báo quán nước Ý chỉ nghị cái thái-độ của quan Lloyd-Georges. Báo *Soir* nói rằng cái thái-độ quan Lloyd-Georges, và bức thư của ông Balfour về các trái khoản Đồng-minh làm cho cuộc hội phải giải tán mà không nêu công chuyện gì.

Báo *Times*, báo *Morning Past*, báo *Daily Télégraph* nước Anh nói rằng cuộc hội-nghị không thành công không hại gì đến cuộc liên minh của liệt-quốc. Báo *Daily Mail* nói rằng Đồng-minh không đắc ý với nhau, nước Đức cứ muốn tiền tệ của ngoại quốc.

Việc nước Nga

Báo *New Yord-Héreld* nói rằng nghe đâu quân-lính phản đối chánh-phủ Quá-kích ở Pétroff đã chiếm được lưỡng-ngạn sông Volga và bắt [illegible]

Nước Pháp và nước Esthonie

M. Paris đại-sứ nước Esthonie ở Paris đã bá-cáo cho nước Pháp biết rằng nước Esthonie đã ưng chuẩn bảo giao mọi thương-mại của hai nước Pháp và Esthonie. Bản giao ước ấy đến ngày 20 Août sẽ thi-hành.

Việc nước Nhật-bản

Chánh-phủ Nhật-bản tổ chức lại nhà-binh, hiện nay đã bãi bảy liên đội pháo-thủ, và đem 126 quan võ vào ngạch ăn nửa lương ; trong số ấy có 40 viên tướng.

Thị giá quốc-trái : — 3/. 59.40 — 4/. 1918 82 12 — 5/. 1915 1916. 75. 50. — 6/. 1920 90.35 — 6/. 1920 90.65.

TIN TRUNG-HOA

Ngày 11 Août

Việc tổ-chức lại tòa Nội-các

Nhan-huê-Khánh từ bộ ngoại giao ; Thẩm-lân-Thụy tạm đại-lý việc bộ Trưởng-quốc-Kim từ bộ nội-vụ ; Tôn-đan-lâm tạm đại-lý việc bộ. Đồng-Khang cũng xin giã bạn mãi, bộ tài chính không ai coi việc. Lê-nguyên-Hồng quyết định triệu Bưởng-thiệu-Nghi tổ-chức lại tòa nội-các, có mời các nghị-viên quốc-hội cũ ở tỉnh vào trong phủ điều-đình việc lập tòa nội-các mới, đại biểu của Tào-Côn và Ngô-bội-Phu cũng dự tịch. Lê nghĩ hãy tạm giao Nhan-huê-Khánh dự trì tòa nội-các cũ bổ những chân khuyết, đợi Đường thiệu-Nghi vào kinh rồi lại bàn.

Việc Quảng đông

Quân Bắc phạt quay về Quảng-đông, chia làm ba đạo đánh nhau với quân Trần-quỳnh-Minh, hiện được thắng lợi. Đạo quân Hoàng-đại-Vĩ đã chiếm lĩnh được Thiên-quan. Ông nguyên và Anh-đức (hai tên đất thuộc tỉnh Quảng-đông) cũng bị các đạo quân khác chiếm lĩnh cả. Quân Trần từ thương nhiều lắm ; bốn trại quân ở lĩnh phải đến việc Anh-đức đều trở theo với quân Bắc-phạt.

Lại một cái thủy-tai lớn nữa

Ở gần Bắc-kinh nước lụt lớn quá, kể hơn bốn mươi huyện bị hại.

Lịch-sử ông Pasteur

Trong vô-tuyến-điện mới đây có nói bên Pháp đương trù tính việc làm lễ bách chu niên ông Pasteur. Nguyên tiên-sinh sinh ngày 27 Décembre 1822 đến ngày 28 Décembre năm nay thì được một trăm năm chẵn. Chánh-phủ cùng quốc-dân Đại-pháp định đến ngày ấy làm lễ kỷ-niệm rất trọng thể. Nhưng làm lễ ở đâu ? Cái vấn đề ấy, trong tháng vừa qua đây, các nhà ngôn luận bàn đi bàn lại mãi mới giải quyết xong. Người nào thì bàn nên làm lễ ở Strasbourg, người kia thì nói nên làm lễ ở Paris.

Tại làm sao lại bàn nên làm lễ ở Strasbourg ? Có phải lấy lẽ rằng sinh-thời tiên-sinh có lĩnh chức giáo-sư ở Strasbourg hay không ? Không, vì nếu lấy lẽ rằng tiên-sinh lĩnh chức giáo sư ở đấy, thì sao lại không làm lễ ở Dijon và ở Lille, vì tiên-sinh cũng có lĩnh chức giáo-sư ở hai nơi ấy nữa. Các nhà bàn nên làm lễ ở Strasbourg, là lấy lẽ rằng thành Strasbourg xa cách Mẫu-quốc trong bốn mươi chín năm trời, nay mới lại được về nắp bóng lá cờ Mẫu-quốc, vậy nên nhân cái dịp tốt này mà mua vui cho thành ấy.

Những nhà phản đối việc làm lễ ở Strasbourg thì nói : Dịp này không phải là một dịp tỏ tình thân ái với thành Strasbourg, nhưng là một buổi ghi ân một bậc vĩ-nhân của Đại-pháp ; có phải thiên hạ đều ngoảnh mặt về Paris cả không ; như vậy thì còn đâu làm lễ xứng đáng hơn là kinh thành Paris nữa. Vả chăng ngày 27 Décembre năm nay, chẳng những là một ngày kỷ-niệm cho người Đại-pháp mà thôi, mà lại là một ngày kỷ-niệm của tất cả các nhà bác-sĩ trong thế-giới nữa. Vậy thì trong khi các nhà bác-sĩ ở các nước đến dự lễ, còn đâu nghênh tiếp xứng đáng hơn là kinh thành Paris nữa !

Hiện nay cái vấn-đề định chỗ làm lễ ấy đã giải quyết xong rồi. Chánh-phủ và Nghị-viện định rằng ngày 27 ở Dôles là chỗ tiên-sinh dẫn-sinh ra, ở Strasbourg và Lille là chỗ tiên-sinh đã lĩnh chức giáo sư và ở Paris là chỗ tiên-sinh ở nhiều hơn cả mà lại là chỗ tiên-sinh đã tìm được thuốc chữa bệnh *charbon* và bệnh chó dại đều làm lễ kỷ-niệm cả :

Thế thì thành Paris lại được cái danh dự làm lễ kỷ-niệm bác-sĩ Pasteur, mà lần này là lần thứ hai thành Paris được cái hân-hạnh ấy vậy. Thực thế, ngày 27 Décembre 1892, thành Paris đã làm lễ kỷ-niệm bác-sĩ một lần. Bữa ấy các đại-biểu các nhà Bác-học, các bậc Văn-chương, các Đại học-đường đều đến làm lễ kỷ-niệm bác-sĩ tại Đại-học-đường Sorbonne một cách rất là nhiệt-thành. Các bác chương, các tạp chí xuất bản ngày ấy, có in nhiều bức tranh là những cảnh rất là cảm động. Bức thì về quan Giám-quốc Carnot đỡ tay tiên-sinh để đưa tiên-sinh lên ngồi trên ghế, bức thì về tiên-sinh đứng lên để hôn nhà giải phẫu trứ danh nước Anh tên là Lister. Nay trước khi ở kinh-thành Paris cũng cần nói làm lễ kỷ-niệm tiên-sinh lần thứ hai, tu cũng nên thuật qua cái lịch-sử của tiên-sinh cho ai nấy cùng biết, ưởng cũng là một cách ghi ơn nhớ nghĩa tiên-sinh vậy.

Trước nhất xin nói tiên sinh chẳng những là một bậc vĩ-nhân của nước Pháp mà thôi, nhưng tiên-sinh thật là ân-nhân của cả thế-giới. Công-trạng của tiên-sinh bực là trùm trời khắp đất. Cái sự-nghiệp của tiên-sinh khởi từ thời kỳ Lille. Lúc bấy giờ tiên-sinh lĩnh chức giáo-sư ở Cao-đẳng học-đường Lille, thì có những nhà nấu rượu gặp phải nhiều sự khó khăn, trong nhà nghề có đến xin tiên-sinh kế cứu phương pháp trừ cái hại cho. Tiên-sinh bèn xét ra rằng hễ trong khi rượu lên men mà lại có một chất vẻ loài sữa cũng lên men nữa, thì rượu sinh ra vị chua, mà lại thành ra đục và mất nguyên chất đi. Khi nào do những hạt mốc hình tròn tròn như hạt men rượu bọt, mà rượu lên men, thì rượu có một cái vị ngon đáng giá. Khi nào rượu lên men là bởi những hạt mốc hình dài như những hạt ta thường thấy ở trong một bát sữa để lâu ngày, thì hẳn giờ rượu mất vị mà chua. Tiên-sinh xét thấy những duyên cớ ấy, bèn ấn định cái phương sách để giữ chất sữa không lên men được, chỉ cho chất rượu lên men mà thôi. Từ khi tiên-sinh kế cứu được những điều huyền-diệu ấy thì nghề làm rượu mới có phương-pháp chắc chắn vững vàng. Sau tiên-sinh lại dạy cho các nhà làm rượu bia và làm dấm biết cách làm rượu bia và làm dấm nữa.

Đến khi tiên-sinh lĩnh chức quản-lý trường Sư-phạm ở Paris, thì những nhà chăn tằm ở các tỉnh miền Nam cấp phải buồi một thứ bệnh lây làm hại tằm rất nhiều, nghề chăn tằm thật là nguy nan mà nghề làm tơ thật là tổn hại. Lúc bấy giờ không những là ở Đại-pháp nghề chăn tằm gặp phải sự nguy nan ấy, cả ở nước Ý, nước Tây-ban-nha, nước Áo nước Hy lạp, nước Thổ, nước Nga, cả đến nước Trung-hoa cũng gặp phải cái nỗi nguy nan ấy.

Tiên-sinh thấy thế, bèn càng gia quản Gazé là lấn đã tạm lưu trong phương-sách từ hại. Từ đó bảo-vệ cái tài học của tiên-sinh mà nghề chăn tằm tránh được một cơn nguy nan và lại được thịnh-vượng phát đạt hơn trước.

(Còn nữa) L.

TỰ DO DIỄN ĐÀN

Nghề đánh cá ở mấy tỉnh mặt đông xứ Bắc-kỳ

(Tiếp theo)

Cách thức đánh cá thế nào ? — Người ta cắm một hàng dây ngang sông, mỗi miệng dây có hai cái cáo có khi quai dây lúc nước lên, có khi quai dây lúc nước xuống, có khi quai cả lúc nước lên, quai cả lúc nước xuống, nếu khi nước đang lên bay đang xuống mà dừng lại thì kéo dây lên, được cả cá lớn cả nhỏ, cả nước ngọt, cả nước mặn, cua bể, rạm, sứa, vân vân, mỗi miệng dây một đêm được đến hai ba đồng bạc cả, song độ tháng hai tháng ba tháng bảy tháng tám thì không được mấy, người ta thường gọi là độ nước trong cá gầy, thành ra nghề không được mấy đồng không được thì cắm dây phao, dùng một cây bương to và dài làm phao thả nổi trôi một quai,

BIBLIOTHÈQUE SUPÉRIEURE
N° 441

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường
Từ Microfilms

đáy vào đấy, có hai cái dây buộc vào con chẳng cắm dưới đáy sông cho khỏi trôi, đáy này cắm khúc sông nào cũng được, miễn là khúc nào được cá mà trong giang phận mình thì thôi. Độ tháng giêng tháng hai thì ra cửa bể Hải-phòng đánh lưới, lưới đé thì được cá đé, lưới nhụ thì được cá nhụ; còn bọn thủy-cơ ở Hải-phòng thì dùng thứ lưới khác đánh được cá mực tôm he. Tháng chín tháng mười thì đem xăm chắn ở cửa sông để lấy rươi, mạn đồng bể thì có ruộng để lấy rươi, cũng như ruộng lấy muối vậy. Tháng một, tháng chạp, giêng, hai thì quai đáy ruốc, cách quai đáy ruốc cũng như quai đáy cá, cũng cắm một hàng chắn ngang sông, mỗi miệng cắm hai cái sào gỗ tán nhỏ, ngang mặt nước thì buộc sào tre từ sào tán nọ đến sào tán kia để quai đáy vào, mỗi miệng như thế thì phải quai đến 18, 20 cái đáy, quai lúc nước lên, người ta đỗ thuyền ở gần đáy thấy được nhiều thì lại kéo lên, con ruốc hình như trứng cua trứng cáy, nổi đi ở trốc mặt nước rứt nhiều như khúc sông bèo tấm vậy, bắt được thì nắm từng nắm như nắm cơm bán hai ba xu một nắm, ăn nó rứt ngon. Thế là cách đánh cá ở miền Hải dương, Hải-phòng, Kiến-an; còn làng Quang-lang thì không dùng các thứ đáy như thế, mỗi vạt lưới mua hàng một nghìn đồng bạc, khi sắp ra đánh lưới thì dọn hai ba cái thuyền ván to, mỗi cái chín mười người, giết lợn đem đi ăn, ra ngoài bể ở đến hàng tháng, hễ thấy có đàn cá nào nhiều thì mới quăng lưới xuống, có khi nhiều cá quá phải thả bớt ra, được nhiều cá to, bán được đến hàng nghìn đồng bạc. Người làng này có một nghề đi kheo rứt tài; kheo là hai mảnh gỗ như cái giép đục thủng giữa xỏ hai cái sào tre vào, lúc đi thì hai chân đứng lên hai cái giép gỗ, tay cầm đầu sào mà đi, song kheo của làng này thì dài ước 4 thước tây, lúc ra bãi bể bắt cá thì chân đứng lên hai cái giép gỗ, rồi buộc chân vào sào, lưng thì đeo một cái dỏ, cứ tự chân đi để hai tay mà bắt cá; đi kheo cao đến 4 thước tây mà tay lại bắt cá được thì thật là tài.

Những điều khiếm khuyết và thiệt hại của nghề này. — Nghề làm đáy không có cơ khí để thay nhân-lực, khi ra lưới không có hỏa-luân khỏi dụng bản-thuyền, thua được bởi [illegible] trời xanh; và lại ngày bể trời nắng chang chang, cũng phải đem thân lội nước, đêm đông rét run cầm cặp, cũng không yên giấc buồng loan, tóc đầu phơ-phất tựa cỏ bồng, màu da đen xám như củ súng, quần áo nâu xo-le xốc-lếch, chiếc thuyền mặt nước lênh đênh, sương tuyết trải bao dày-dạn, mấy lần sóng bạc, chảy réo ù ù, ngoài tai mắt không biết còn có trời đất nào nữa, vì thế mà người sinh khờ dại, không còn chút đỉnh tri-thức tinh-thần. Thế mà lạ thay hải hà tú-khí chung-đúc vào cả bọn nữ-lưu, nên chi lắm người mặt hoa mày liễu, má phấn môi son, rõ thật vẻ thủy-cung tiên-nữ hiện-trần ở nơi bích-thủy thanh-ba. Còn sự ra bể đánh lưới, thì lại lắm khi gặp việc rủi ro, tuy người ta xem hòn đá ngoài bể, cũng biết trước được sự gió mưa, song gặp khi sóng gió bất kỳ, lênh đênh mặt nước, nhân-lực không đoạt nổi thiên-công, bao nhiêu tính-mệnh phút chốc đã thành tôm cá ròng khơi, ở ngoài cửa Hải phòng có chỗ gọi là hàng Hồn, là vì biết bao oan-hồn tự xưa đến nay « xông pha việc nước » đem mình mà trầm mai chốn thủy-cung, thảm hại thay! thế cũng là sát thân dĩ thành nhân! muốn dịch nghĩa cho đúng thì phải nói là mạo nguy lý hiểm không coi cái chết ra gì để mưu sinh kế.

Nay muốn khỏi sự thiệt hại thì trước hết phải bỏ cửa những điều khiếm khuyết, như mua cơ khí, đóng hỏa-luân, song mua cơ-khí để đánh cá thì tuy có tiền cũng chưa mua ở đâu được, duy đóng hỏa-luân thì nên đóng một cái sà-lúc (chaloupe) nhỏ như cái sà-lúc Kiến-an — Hải-phòng, còn tiền thì tưởng cũng không ngại, vì dân này cũng nhiều nhà có tư-bản, xem những khi họ có hội hè đình đám, thì thấy lắm người quần nọ áo kia ăn mặc rứt là lịch-sự, đồ ăn thức đựng trang-hoàng rõ thật xa-hoa. Vậy thì các nhà tư-bản nên góp cổ-phần lập một « ngư-nghiệp công-ty » thì sự mong mỏi này sẽ có ngày thành-hiệu....

Vũ-thành, Trịnh-thừa-Long

HÀI ĐÀM

Bò có cánh

Cừu và dê đang cùng nhau trò chuyện có một con bò lững thững đi đến.

Bò hỏi: Các bà có chuyện gì vui thú, cho ta nghe với?

Cừu và dê trả lời: Chúng tôi vừa thấy một con Hoàng-điểu cực lớn bay qua, tưởng ngay là ngài mới có cái thiên-tài bay như thế, nay ngài lại đến đây, chúng tôi lấy làm lạ lắm.

Bò nghe tán, lấy làm khoái lạc, cứ chồm chồm lên, làm như mình sắp bay. Mục-đồng ngẫm nghĩ rồi bật buồn cười mà rằng: Không trách thế-gian gọi tên mày là *bò* thực đáng lắm.

Trọng Tuyên.

Dư luận Nam-kỳ

Người đời nên tiết-kiệm hay phải xa-xỉ?

Có gì hại bằng không tài mà phá sản.

Người ta sống trên đời, vì mong sự sung-sướng mà ai cũng phải chịu lao tâm tiêu tứ khó nhọc đến mấy cũng gắng làm cho có đồng tiền mà dùng cho sung sướng, không khi nào ai có tiền còn chịu đày đọa cái thân như hạng người khốn cùng kia vậy. Cái chủ-nghĩa khoái lạc là cái cốt-yếu về sự ưa muốn của loài người sanh trên đời. Ai cũng mong làm có tiền để hưởng sự vinh-hoa phú-quí, vui điều khoái-lạc phong-lưu; người không tiền thì còn gì biết đến việc phong-lưu. « Nhân bất phong-lưu chỉ vị bần ». Bởi thế nên người đời ai cũng gắng gỗ làm cho có tiền mà hưởng lấy điều sung sướng; xa xỉ chừng nào lại càng sung sướng chừng ấy. Thế thì người ở đời — cái người xa xỉ coi in là sướng hơn cái người tiết kiệm. Nhưng bình-tâm mà luận cho biết bên nào phải, bên nào quấy, cho biết người đời nên tiết-kiệm hay phải xa xỉ, tưởng cũng đều nên chú ý của đời người vậy.

Đã hay rằng cái chủ-nghĩa của loài người cốt ở sự khoái-lạc, cái kiếp sống con người không bao giờ ai chịu tìm đường khổ-não mà đi — phải làm sao được hưởng cái khoái-lạc cho toại-chí mới là...

Việc xa-xỉ của người đời

Ở đời cũng có cái lý-thuyết trọng về đường xa-xỉ mà cũng có cái lý-thuyết trọng về đường tiết-kiệm vậy, nên chi bên nào cũng có cái phải cái hay, mà bên nào cũng có cái dở cái bậy.

Xa-xỉ. — Người sống đời ai cũng khuynh hướng về sự khoái-lạc, muốn cho cực-kỳ sung-sướng phong-lưu, trừ ra nhà cao cửa rộng, ngựa béo xe cao, hầu non thiếp đẹp, gió mát trăng thanh, tân-khách vầy vui ở trước, tôi tớ phụng lệnh ở sau, rượu cho ngon, đờn cho ngọt, hát cho hay, thì không còn cái thú sung sướng nào hơn nữa, ai cũng muốn vậy cả; chỉ trừ ra người không có đồng tiền thì mới khoanh tay không ăn không xài mà chịu cái cảnh chết thèm chết khát — thật rất uổng một đời người. Nhưng nghĩ kĩ lại cách dùng tiền sự xa-xỉ có hai điều, một có ích một vô ích.

Xa-xỉ có ích. — Sự xài tiền xa-xỉ cho sung-sướng cái thân ở đời, cũng có thể là một cách để giục giã con người tìm phương này kế nọ, làm cho nên công nghiệp, cho có đồng tiền, hầu hưởng sự phong lưu phú-quí, ấy vậy sự xa xỉ cũng là cái cơ-quan tấn-thủ của loài người vậy. Ôi, chớ ăn tương rau, mặc bố vải như thầy tu thì có cần gì phải biết đến việc dân sinh quốc kế, đến điều khoái lạc của thế-gian. Cho nên sự xa-xỉ cũng là cái cơ tấn-hóa, cái cốt thịnh-vượng của nhân-loại vậy. Ta thử xem việc xa-xỉ của loài người Âu-Mỹ thì đủ rõ nhân-loại có tấn-hóa, có thịnh-vượng, cái kết-quả coi có phải bởi sự xa xỉ mà ra chăng? Nói đến sự xa-xỉ của người Âu-Mỹ, thì chẳng còn chỗ nào là không hưởng đến cùng cực; thật là vinh-quang, thật là tráng lệ, từ cung-thất lâu-đài, cho đến cách trần-thiết, cuộc ở ăn, sự sung-sướng vui vẻ, không còn tưởng đâu là cực-lạc thế giới nữa. Nhờ ấy mà người ta nỗ lực thi-vi, nhờ ấy mà người ta cần từng giờ, tiếc từng khắc, tìm kiếm cái cơ sinh-kế trong đường [illegible] càng ngày càng thêm tinh tường mạnh bạo vô cùng, được chiếm cái địa vị sung sướng đối với loài người trên thế-giới. Sự xa-xỉ ấy là một điều rất hợp lẽ vậy.

Xa-xỉ vô-ích. — Xa-xỉ vô ích là chỉ người bất tài lại làm biếng, không công mà cứ phá của đời, xài của khinh của ông cha đã đổ mồ hôi, xót con mắt mới hầu có cái nghiệp sẵn sàng để lại cho mà hưởng, song cái cách hưởng đó là một cách hưởng rất là vô vị không có liêm sỉ gì hết. Đã biết của của ông cha mình để lại thì mình hưởng chớ ai vô mà hưởng được, nhưng mà cũng nghĩ tới rằng của ấy là công nghiệp của tổ-tiên, của ấy là hao mòn tâm huyết của tổ-tiên mình biết bao nhiêu rồi mới gây dựng lên đó. Có hưởng được điều hạnh-phúc ấy, ta phải nhớ đến cái ơn sáng tạo của người là cái ơn long trọng vô hạn, thì ta kế-nghiệp sau này, cũng phải có cái công lao gì kinh-dinh, cái tài trí gì khoáng-trương ra nữa, một cho toại lòng cha mẹ dưới cửu tuyền, hai chẳng hổ là người kế nghiệp không biết làm ra nghiệp. Được thế, thì ta làm người xa-xỉ mới đáng cho. Không nhưng, tiền mất tật còn, thành ra người bị cái án xa-xỉ cùng quốc gia xã-hội. Cái hạng người ấy, cách xa-xỉ thế ấy, đáng khinh bỉ là dường nào!

(Còn nữa)

(L. T. T. V.) T. T.

VIỆC HANOI

Giá bạc. — Kể từ ngày 18 Août này, giá bạc ở kho Nhà nước định là 6 f. 95.

Quan Toàn-quyền đi Cao-mên. — Quan quyền Toàn-quyền Baudoin và quí phu nhân, đến 19 Août thì đi đường bộ sang Pnom-Penh. Ngài ở đó cho đến ngày 23, sáng 24 Août lại trở về Saigon.

Cuộc công-thải Đông-pháp. — Quan Toàn-quyền đã cử một hội-đồng có quan chánh sở Tài-chính Détieux làm chánh hội đồng; MM Gébin đại biểu quan chánh Ngân khố; Lê-trung Ngọc, tổng đốc tòa Thượng-thẩm Hanoi; B an, phó chủ sự sở Tài-chính làm hội viên, đến ngày 1er Septembre 1922 hồi 8 giờ sáng sẽ họp tại tòa Đốc-lý Hanoi, phòng Hội-đồng, để mở kỳ rút số thứ hai cho cuộc công-thải 6.180.000 đồng theo như luật ngày 20 Juin 1921. Cuộc rút số ấy có những giải này:

Bốn giải được:	1.000 đồng	
Hai mươi sáu giải được:	500	—
Một nghìn giải được:	100	—

Bắc-đẩu bội-tinh. — Trong điện báo Paris ngày 16 Août có nói rằng các quan chức sau này được thưởng đệ ngũ đẳng Bắc-đẩu bội-tinh:

MM. Nguyễn-hữu-Tiến, Bửu-Trác, *Ngự-tiền hộ-giá*; Bửu-Phong, *Tả-tôn-khanh*; Thái-v-Toản, *Ngự-tiền thông sự*; Nguyễn-hữu-T., *Phò-mã, quản-lý thị-vệ*.

Bản-quán xin có lời mừng các ngài.

Sở kinh-tế. — Các học-sinh trường Cao-đẳng Nông-Lâm có tên sau này được bổ tham-tá hạng tư:

1· *Vào ngạch Nông phố Đông-pháp*
[illegible] Triết, Ngô-văn-Cống.

2· *Vào ngạch Kiểm-lâm*
MM. Đặng-đình-Diệp, Vương-đình-Xâm, Đặng-văn-Lu.

Bổ đi Nam-kỳ: M. Đinh-mạnh Triết
Bổ đi Bắc-kỳ: M. Đặng-đình-Diệp
Bổ đi Trung-kỳ: M. Đặng-văn-Lu
Bổ đi Cao-miên: MM. Ngô-v-Cống và Vương-đình-Xâm;

Bổ làm phụ-giáo tại trường Cao-đẳng Nông-Lâm: M. Ng.-công-Tiến.

Hội Quan-lại ái-hữu. — Ngày mồng 7 tháng 8 tây vừa rồi, quan Thống-sứ đã ký nghị-định y cho phép lập hội Quan-lại ái-hữu, thế là quan trường từ nay đã có một cái cơ-quan lớn, để mà bảo thủ lợi-quyền và danh dự.

Hội này còn nhiều điều ích-lợi lắm, đây không thể nói hết được, để đến kỳ đại-hội đồng mới tuyên bố.

Vậy xin các quan và nha-thuộc văn võ, hoặc đương tại chức, hoặc hưu-trí, hoặc cáo hồi, hoặc nghỉ giả hạn, ai muốn vào hội xin viết giấy ngay cho ông tổng thư-ký là ông Hoàng-hữu-Đôn Tri-huyện Yên-phong Bắc ninh để kê tên các ngài vào sổ để đệ lên quan Thượng Lê, để tòa lâm thời hội-đồng trị-sự biết số người vào hội là bao nhiêu để sẽ đạt giấy họp đại hội-đồng mà bàn nhiều việc quan trọng và tuyên-bố điều lệ hội cùng bầu tòa trị-sự nhất định.

Hiện nay đã có nhiều các quan lại đã viết giấy xin vào hội rồi, danh sách đã đệ lên quan Thượng Lê cả chỉ đợi các quan vào thêm cho đông, để họp đại-hội-đồng.

A. H.

Phát tiền trợ cấp cho các nhà bị hỏa-tai. — Sáng hôm nay, quan Đốc lý đã bắt đầu phát tiền trợ cấp cho các nhà bị hỏa-tai ở đường Huế (Chợ Đuổi) ngày đầu tháng Juillet vừa rồi.

Tiền ấy phát tại phòng Kế-toán tòa Đốc-lý.

Các ngài có phiếu QUỐC-TRÁI vô danh bất cứ năm nào, nay muốn bán lại được GIÁ RẤT CAO, xin đến hỏi LÊ-ĐÌNH-CẢNH, số 17, phố hàng Giấy (Rue du Papier) Hanoi. 2043

Hội-đồng thành phố. — Như lời bản báo đã nói trước, đến tối 25 Août thì Hội-đồng thành-phố sẽ họp tại tòa Đốc-lý. Trong những vấn-đề sẽ bàn tại kỳ ấy thì có những việc này:

Bàn một ông thư-ký cho Hội đồng;

Trình Hội đồng về việc trích tiền ở khoản không dự định trước;

Đơn xin đất ở trong nghĩa-địa Ha noi lấy chỗ mai táng quan nguyên Đốc-lý Tournois ở Haiphong

Người lính cảnh-sát Trương-văn-Dục xin tiền trợ cấp.

Việc cử M. Mourlan làm thầy kiện cho thành-phố thay cho M. Dureteste xin từ chức.

Việc cấp tiền tuất quả cho Ng-thị-Tư là vợ góa của Ng-v-Mai là tùy phái tòa Đốc-lý.

Việc M. Bạch-v-Lan xin gia thêm hạn cho việc trưng đá vụn.

Đơn của Hội-đồng thương-mại về việc quan Thượng-thư Thuộc-địa thỉnh cầu tại Nghị-viện về việc khai khẩn thuộc-địa.

Giấy của quan nguyên Toàn-quyền Paul Doumer xin lấy tên M. Lucien de Reinach đặt cho một phố Hanoi.

Việc các ông hội-viên Annam xin liệu cách giảm bớt [illegible] ở trong thành-phố.

Việc trưng hồ Trúc-bạch.

Việc mua thêm một cái máy điện thắp đèn nữa.

Các việc mua bán đổi các đất ở thành-phố.

Các việc vặt.

Mông thưởng kim-tiền. — Ông Hoàng-đặng-Văn, thông-phán thượng hạng ở tòa Công-chính, được mông thưởng Ngân-tiền đệ nhất hạng. (Sapèque en argent de 1re classe).

Trường Cao-đẳng Pháp-chính Công-chính và Nông-lâm. — Nha Học-chính Đông-pháp nay đã làm xong các văn bằng tốt-nghiệp cho các trường Cao-đẳng Pháp-chính, Công-chính và Nông-lâm rồi. Vậy các sinh-viên đã thi đỗ tốt-nghiệp ở các trường ấy thì nay có thể lại nha Học-chính Đông-pháp (Direction de l'Instruction publique) lĩnh bằng về.

Ngạch Học-chính. — M Đỗ-văn-Giang, trợ giáo tập sự, nay bổ vào tòng sự tại trường Sư-phạm Nam-giáo-sư.

Ngạch tùy-phái. — M. Trần-văn-Tỉnh, tùy phái ngạch các tòa Sứ, hết hạn nghỉ, nay bổ đi tòng sự tại tòa Sứ Hải-dương.

Một giải thưởng văn. — Các bạn làng văn muốn biết thể-lệ thế nào, xin xem ở trang thứ ba. Bản-quán đăng riêng ra một mục là để tiện các nhà đọc, báo có thể cắt mà gửi cho các bạn làng văn được.

Con lính khố xanh cũng được học trường Binh ở Phủ-lạng-thương. — Có tin rằng quan binh sẽ lựa một số con trai các lính khố xanh cho vào học trường Binh ở Phủ lạng-thương.

Đến ngày 1er Septembre thì khai trường.

Những trẻ con được vào học trường ấy thì đến ngày 30 Août 1922 đưa cả về Hanoi.

Những học-sinh ấy sẽ chọn theo cách sau này:

1· Con những lính khố xanh bị tử-trận.

2· Con những lính khố xanh được hưu bổng vì đã bị thương trong khi đánh trận hoặc khi tòng-sự.

3· Con những lính khố xanh đang tòng sự mà được giấy tốt.

4· Con những lính khố xanh đã được hưu bổng vì tòng-sự lâu năm.

Trong việc tuyển học-sinh vào trường ấy thì Nhà-nước cốt lấy những trẻ con thuộc về hạng thứ nhất rồi mới lấy đến những hạng sau, nhưng mỗi nhà không được xin quá số 2 đứa.

Những trẻ-con phải từ 10 tuổi đến 13 tuổi là nhiều.

Những lính muốn xin cho con học thì phải làm đơn xin và đính những giấy sau này:

1· Một tờ giấy khai là con cái nhà ai, có lý-trưởng làng đứa bé ấy để nhận thực, hoặc là làng nó ở mà phải có chữ quan Công sứ tỉnh ký.

2· Một tờ giấy của lý trưởng khai rõ người lính ấy có bao nhiêu con cùng là kiểm hạnh nhà người ấy thế nào.

(Xem trang thứ ba, cột thứ hai).

Tin nước lên xuống

Triền sông Hồng-hà

	17 Août hồi 6 giờ	18 Août hồi 6 giờ
Lao-kay	80.21	80.31
Yên-bay	29 10	30 90
Viétri	13.86	14.04
Hanoi	9 70	9.60
Vạn yên	9 05	»
Hòa-bình	6 66	7 10
Tuyên-quang	4.50	4.60
Phủ đoan	19.98	20.06
Phù Yên-bình	1.70	3.10

Triền sông Thái-bình

	17 Août hồi 6 giờ	18 Août hồi 6 giờ
Thái-nguyên	20.05	20.12
Lầm	3.80	4.10
Phủ Lạng-thương	3.15	3.25
Đáp-cầu	3.48	3.66
Phả-lại	3.88	2 99

Số 2

Sóng hồ Ba-bể

Soạn-giả: PHẠM-BÙI-CẦM

... Người tuổi trẻ vâng lời, mài mực thấm bút, viết lên một tờ giấy. Khi đã xong, cả nhà tắt đèn đi ngủ, một mình người tuổi trẻ, vơ vẩn ra ngoài. Bấy giờ ngoài hồ sáng giăng đã tỏ, hơi nước không bốc lên như trước, giọt sương đọng ở tàu lan rơi xuống nước lõm bõm, người trẻ tuổi bèn bơi thuyền ra hồ, cá thấy động, nhảy tứ tung, làm sóng sánh mặt nước. Người tuổi trẻ đập thang thuyền mà hát một bài:

« Lưng trời vằng vặc mảnh gương nga,
« Lơ lửng phương Đông bóng chửa tà.
« Nhắn hỏi chị Hằng như có biết,
« Hồ băng không bạn một mình ta.

Hát xong bơi thuyền trở về, trong lòng bứt rứt. Gối chiếc đêm trường. Lá rụng cành sương, chốc đà thiêm thiếp giấc vàng, hồn mơ tìm lối cố-hương bay về, rằng tỉnh rằng mê.

CHƯƠNG THỨ HAI

Trời thu mát mẻ, cảnh vật hắt hiu, mây trắng lên không, lá vàng xuống đất. Tố-hương chiều hôm sau lại ra mặt hồ, thì thấy người trẻ tuổi đương đập thang thuyền đuổi cá, vì nàng ra khi sớm Tố-hương gọi:

« Anh lưới ơi, anh nên nghỉ ngơi một chút. Người trẻ tuổi ngảnh lại tươi cười chào hỏi, bơi thuyền trở về.

Tố-hương nói:

Anh là người có chữ, nên tìm cách tiến-thân, chớ làm nghề này thì phượng đứng đàn gà, nào có ai hay. Người tuổi trẻ nói:

Thưa cô, tôi lại chẳng biết thế, nhưng tôi còn có cách gì, trong lúc đường cùng lỡ bước, vậy nên tôi đành phải chịu dấn. Thế nhưng cảnh đẹp thú lạ này, tưởng xanh kia đã cho tầm con mắt tôi lấy hạnh-phúc, vậy nên những khi chiều thanh cảnh lịch êm đềm, gió ngày mát mặt giăng đêm chạy lòng, cũng là thỏa dạ, chớ sao?

— Đã đành rằng vậy, nhưng người ta ở trên đời, cốt sao gánh vác lấy việc đời, mở mang được công nghiệp mới là, chớ thế thì trăm năm về sau, nắm xương nát cũng như cây cỏ, chẳng uổng lắm ru?

— Thế nhưng còn có kế gì?

— Nếu vậy tôi giúp anh một tay, trong họ tôi cũng cần nuôi người dạy bảo đàn em, tôi xin về nói với quan viên họ, đến anh làm một người Tây tân, việc gỗ đấu trẻ dẫu không phải người tài tuấn thích lắm, thế nhưng anh nhân thế mà nấu sử sôi kinh cửa Khổng sân Trình, thì rồi bảng vàng rõ mặt mây xanh có ngày.

— Nếu vậy tôi cảm ơn cô.

— Có làm gì điều ấy chẳng qua hai đàng cùng tiện, chớ tôi có làm gì mà nên ơn với huệ. Đương nói chợt nghe có tiếng gọi:

Thưa cô, mời cô vào xơi trầu. Tố-hương trông ra thì thấy Lão-chài đương gọi, vội quanh thuyền vào bờ hồ, cắm thuyền ở ngoài, rồi bước lên. Tố-hương nói:

Bác Lão-chài ơi, hôm nay trời dễ chịu nhỉ? tối về thu, thì trên mặt hồ này, cũng không đến nỗi vắng vẻ. Lão-chài gật đầu, mời Tố-hương ngồi, mà gọi vợ têm trầu thết khách. Tố-hương lại nói:

Anh lưới nhà bác, người ở đâu thế, làm ăn thực chịu khó. Lão-chài đáp:

Không biết người ở đâu. Mấy tháng trước lại đây nói xin ở với tôi, tên họ là gì, anh ta không nói, mà tôi cũng không hỏi, sợ anh ta không được yên lòng chăng, mới mấy hôm nay, anh ta mới tập đánh cá mà sát cá lắm, còn trước tôi vẫn dạy những việc vặn gai vá lưới, và đan các thứ đồ dùng, anh ta sáng dạ dễ hiểu lắm. Này cô ơi, anh ta biết chữ đấy, đã trước tôi có mua cái thuyền, anh ta xem vào tự đọc thông vành vách, tôi khen thì anh ta chỉ cười nhạt. Lại thường làm các bài hát, tôi không hiểu rằng hay hay không, nhưng chắc là cũng khá mới làm được. Tố-hương gật đầu nói:

Cũng có lẽ. Lão-chài đứng dậy, rút cuốn giấy đưa nàng mà rằng:

Này cô thử xem bài thơ anh ta họa vần của cô có ra gì không? Tố hương cầm lấy, hơi có ý bẽn lẽn, rồi giở ra mà đọc lên rằng:

« Xuân lại xuân qua mấy độ rồi.
« Mà nay xuân đến lại vì ai.
« Non xa ắm đã tan màu tuyết,
« Hồ rộng xanh như lẫn sắc trời.
« Chài lưới sớm khuya nào những lúc.
« Gió giăng đậm nhạt vẫn ưa mùi.
« Hẹp hòi khá trách vua Đông nhỉ?
« Hẹn cái Thiều-quang có chín mươi.

Đọc xong, đưa trả lão-chài, ngồi lặng không nói. Lão-chài hỏi:

Thế nào, thưa cô?

Thơ cũng khá. Giờ trời đã tối, tôi lỗi bác về nhà. Nàng nói xong, ra cửa xuống thuyền, thì vừa gặp người tuổi trẻ nhân tối cuốn lưới trở về, hai người chào nhau rồi thì mỗi người đi một lối. Nàng bơi thuyền một lúc, thì tới đường bạn, dần dần đi khuất vào trong mấy rặng tre.

Trong một tòa nhà gạch, đứng giữa đám cây, ngoài cổng có một người con gái bước vào, trên nhà, dưới bóng đèn nến, có một ông cụ đương đứng tựa vào ghế, thấy người con gái về, liền gọi:

Con ơi, sao về muộn thế, khá xuống dưới nhà bảo ban những kẻ xay lúa giã gạo, con nên xuống mà đỡ mẹ con. Chợt có một cậu bé, chừng 6, 7 tuổi, tự trong buồng chạy ra, không chờ cho ông cụ nói dứt câu, vồn vã hỏi:

Chị, chị Tố-hương, sao hoa đâu, đi lâu thế mà về tay không à, hự...hự... chị. Ông cụ lại nói:

Này cha bảo, làm chi mà nũng-nịu thế, mà sao con không lấy cho em. Tố-hương nói:

Thưa cha, rày về thu, sen còn là mấy, hôm qua con mua bòn mới được thế đó, hôm nay hết rồi. Cậu bé con dậm chân nói:

Sao chị không, không lấy hương cho tôi. Tố-hương nói:

Lấy thế nào, của công-dân đã có người nhận thuế, mình muốn có thì phải mua, nhưng mày có dặn đâu.

— Thế sang năm nhà ta nhận thuế, bao nhiêu hoa cùng hương thì phần tôi cả. Tố-hương mỉm cười đi ra, thẳng xuống nhà dưới, bà cụ đương ngồi, thấy nàng xuống, liền bảo:

Tố-hương con! nên trông nom cho mẹ lên nhà, nói xong liền bước ra. Một lúc mọi người đều nghỉ, Tố-hương cũng giở lên nhà ăn cơm. Trong mâm cơm có bốn người, hai ông bà cụ, Tố-hương và cậu bé, 4 người cùng ăn cơm vui vẻ, một đứa đầy tớ gái đứng quạt hầu.

Cơm xong, bà cụ sai người ẵm cậu bé đi ngủ, trên nhà còn cha con Tố-hương còn thức. Tố-hương nói:

Thưa cha, em con giờ đã sõi, nên cho đi học, kẻo cả ngày nó nghịch sinh hư. Ông cụ nói:

Ừ, công việc văn-tự văn-khế, bấy lâu con vẫn trông nom, nhưng con là phận gái, không thể ở nhà được mãi, vậy ta thế nào cũng cho nó đi học.

— Họ ta trẻ con cũng nhiều, chi bằng nói với mọi người, rồi đón riêng một người để dạy, khỏi phải phiền sang mãi Lai-gia mà học nhờ.

— Nhưng biết đón ai?

Tố-hương lấy tay vuốt tà áo, mắt nhìn ngọn đèn mà rằng:

— Ngoài hồ có người đánh lưới biết chữ, chi bằng đón người ấy.

— Sao con biết?

— Ngày thường con vẫn nghe người ấy hát những khúc mới, nên con biết.

(Còn nữa)

ĐỒNG-HỒ
VỎ KÉN
BẢO HÀNH 3 NĂM
Máy chạy tốt nhất hạng
Có cả vòng đeo tay bằng giá rất đẹp
Giá . . . . . 5 $ 75
BÁN Ở HIỆU :
A. PERROUD (Nhà xanh)
59, Phố Paul Bert. — HANOI
2099

HỠI KẺ PHẢI ĐAU

Này hỡi các người Nam Việt phải đau ngực, phải ngộ lạnh, phải đau khi quản mà đã chữa thuốc không phải dường, khỏe là đã không chữa chắt nhu cầu này nói những ai, ai phải đau khi quản đã bình nhiều, hoặc phải đau ở phổi ; này hỡi các người phải không lâu, này tôi khuyên các người nên chữa ngay đi.

Bệnh đau phổi, trước khi tôi đã bảo là một bệnh rất nguy hiểm, vì bệnh ấy là một bệnh truyền nhiễm rất lớn. Nghĩa là ai có bệnh ấy thì truyền cho cả mọi người xung quanh không được. Lại nhiều người không biết mình đau phổi, cứ tưởng là đau thường, nên không chữa thuốc, để bệnh ấy ngày một nặng thêm mãi.

Vậy tôi khuyên các người nên chữa ngay đi, đừng để lâu, chữa lâu thì khó khỏi. Nên chữa thuốc gì ? Nên chữa thuốc **BRONCHOLINE** của nhà thuốc **Pas Serl Hanoi** mà hỏi mua một lọ **BRONCHOLINE** giá có 1$ 9 hào. Sau sẽ nói rõ cho các người biết về công hiệu của thuốc ấy.

Nếu người nào đã dùng thuốc ấy rồi mà không khỏi, thì xin cứ đem lọ thuốc ấy lại hỏi tôi, tôi sẽ trả lại tiền cho.

Nay kính,
Pas Serl Hanoi

BRONCHOSERUM
Một lọ. . . 0$90
Rượu Tonique Tonkinois vừa bổ, vừa ngon
Giá một chai là . . . . 2$25

DẦU GAN CÁ THU
Một lít. . . . . 12 f. 00
Độ từ 1$90 đến 2$50 (tùy theo giá các bạo khu Nhà-nước lên xuống)

Thuốc chữa bệnh hen rất thần hiệu
(SIROP N)
Một chai. . . . 1$60

Thuốc viên bổ huyết « Pilules Pinck »
Một lọ. . . . . 4 f. 45
Độ 0$70 đến 0$80
Sáu lọ. . . . . 24 f. 50
Độ 3$90 đến 4$00

Thuốc nước bổ huyết
« LE PEPTO KOLA ROBIN »
Một lọ . . . . . 11 f. 50
Độ 1$70 đến 1$80

LE SIROP DE RÉGNOLD OBINE BYLA
Thuốc (mua-bi) bổ huyết
Một lọ . . . . . 11 f. 40
Độ 1$80 đến 1$90

CACHETS ANTIGRIPPES
Trị bệnh nhức đầu, chóng mặt, cảm, bệnh grippe bệnh cúm và mọi thứ bệnh truyền nhiễm hại người. Bệnh là bệnh grippe, nhiều người phải chỉ trong vài ngày thì chết.

Ai có người phải bệnh ấy, nên đến bảo hiệu mua 3 viên thuốc antigrippes. Thuốc này rất thần hiệu để cứu vớt những ai cũng biết tiếng.

Giá bán mỗi viên một hào

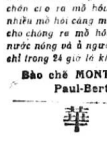
Cách dùng : cách 5 giờ đồng hồ uống một viên rồi uống nước rất nóng, đắp chăn cho ra ra mồ hôi. Hễ càng ra được nhiều mồ hôi càng mau khỏi, nếu muốn cho chóng ra mồ hôi thì uống rồi nhiều nước nóng và ở người cho nóng đều thì chỉ trong 24 giờ là khỏi.

Bào chế MONTÈS, 84, phố Paul-Bert, Hanoi

華 PAO-VA 寶

28, Phố Hàng Bồ, Hanoi
號八廿牌門街蒲行內河京東

Chúng tôi có lời kính trình các quí-khách biết rằng hiệu chúng tôi mới có một hợp hàng rất tốt như : ngọc-thạch, bồ-phách, mật huê cùng nhẫn, đồ bạc, đồng hồ treo, đồng hồ quả-quít, v. v. ở Hong-kong sang.

Các quí-khách có lòng chiếu cố, xin mách đi-ngọc tới bản-hiệu, kẻo mất một dịp đắc biệt, mà dù mua cho ít nhiều mặc lòng, nhất luật đổi đãi, tình giá thật rẻ.

Cũng một kỹ tàu này, chúng tôi lại mới thỉnh thêm được vài tay thợ kim-hoàn nhất khéo ở bên Tàu sang nữa, từ đồ bạc cho chí đồ vàng, kiểu cổ, kiểu mới, lối Tây, lối Tàu, họ đều làm được cả.

Các quí-khách có lòng đặt hàng cho bản-hiệu, thì chúng tôi lại xin hết sức làm cho các quí-khách mãn-ý mới nghe.

2033

Năm học thực hành. — Trong năm thứ tư thì học-trò được vào làm ở trong các xưởng, các nhà máy hoặc trong các sở binh, sở công-chính vân vân, và ngoại cái lương bổng của các nhà chủ cho thì nhà trường lại cấp cho mỗi tháng 10 đồng.

Học-sinh nào mà chưa có việc làm thì lại học thêm một năm nữa tại nhà trường.

Những việc làm ở trong các xưởng, các nhà máy của nhà-nước thì bao giờ cũng để dành cho các học sinh có bằng tốt-nghiệp trường Kỹ-nghệ.

VIỆC BẮC-KỲ

THI-CỬU

Nên coi xét tới chỗ « Nghĩa-địa ». — Làng Thị cấu dân cư thực là đông đúc có tới 6, 7 trăm suất đinh mà thế-địa cũng trung bình không được rộng rãi cho lắm, mà lại không khéo đến nỗi nợp hòi như những nơi thành-thị, tưởng cũng để chịu song hiềm vì nghĩa-địa thì cũng khiếm khuyết nhiều. Kể đã ba bốn mươi năm nay vẫn chỉ có hai nơi là bãi Xa-đàn gần nghĩa-địa Tây và Giếng-giảng ở phía đông nam nói Thiêm-sơn giữa làng Thị-cấu, mà hai chỗ ấy đều chật hẹp chen chúc, mỗ nọ chồng lên mả kia, chỗ nọ mới láng, bỗ ấy chôn vào, thế có phải nghĩa-địa của làng ta còn hiềm hoi lắm không? Chẳng những là sự hiềm hoi ấy mà thôi, mà thường khi ta đi qua nơi Giếng giảng kia có trông thấy những cảnh-tượng thảm trạng thấy những người đã từ trần trở về nơi cực-lạc mà còn gặp những sự rủi ro, nghĩ mà ngao ngán, mà thổn thức, khiến cho lương-tâm ta thường cho ai mà lại giận cho ai.

Việc đó chẳng những ai ngại thay cho những người chết, còn sự hại về-sinh cho người sống biết là dường nào ?

Vậy thì các ông chánh phó lý trong làng có nên lưu ý về việc này hay không ? Trách nhiệm đó tưởng cũng quản hệ lắm. Và chẳng làng ta đã nhờ ơn quan trên đã phê cho hai chữ cải lương, để bàn thành hội-đồng tộc biểu rồi, vậy thì các ông hội-đồng chẳng nên chú ý lắm sao ? Trước là được phúc, sau là ích chung có phải riêng ai, mà ta cứ điềm nhiên, tựa hồ chẳy nhà hàng phố bằng chân như vại thì chẳng bại cho một dân-tộc lắm ru ? Ước ao rằng mấy lời này sẽ lọt vào tai các ông chánh phó lý cùng các ông hội-đồng tộc-biểu mau mau chỉnh đốn lại mả tìm kiếm thêm nơi « nghĩa địa » rồi ta cùng nhau đồng tâm hiệp lực kế lý người nhiều mà gom góp vào để ta bỏ nền một nơi nghĩa-địa rộng rãi sạch-sẽ và xa cách hẳn chỗ dân-cư thì ta mới mong nhàn cường vài thịnh được chứ ! ! !

Tôi thấy điều nghĩa nên làm, vậy nên có vài lời quê kệch nhờ lượng qui-báo phổ trương trên tờ báo cho, hoa may các ông đàn anh trong làng có đem việc này mà thi hành thì thực là một điều hạnh-phúc đó, và các ông cũng nên thi hành riêng một điều-lệ trông phạt cho những kẻ khi kẻ kia cho nghiêm nhặt thì mới tiệt nọc độc ấy được ! ! !

H. Q. K., lại cảo

QUẢNG-YÊN

Vì nghỉ tại qui-quốc. — Quan nguyên phó Công-sứ Quảng-yên là M. Molzeau và qui phu-nhân cùng lệnh-ái về qui-quốc nghỉ một năm, hôm 13 Août 1922, hồi 5 giờ chiều, đã xuống tàu. Các qui-quan các qui phu-nhân, quan Tuần phủ tỉnh Kiến-an và các ông phán ký ở tòa Sứ Quảng-yên cùng các nhà thương-mại đi tiễn ngài đông lắm.

Bùi-trọng-Ngà, lại cảo

NAM-ĐỊNH

Sao tàn nhàn thế ? — Chiều hôm chủ nhật vừa rồi, hồi bảy giờ rưỡi, ở đường Richaud thấy một chị người đang to tiếng. Lại gần thì chỉ nghe thấy mọa mọa toa toa, ông ông tôi tôi, tiếng ta pha tiếng Pháp, rồi rì rà lên, chẳng biết ra chuyện chi. Sau hỏi người quanh đấy mới biết tỉnh đưa câu chuyện, không có lẽ lại khiết-nhiên được, vậy phải nhờ chuông Trang-Bắt mà cảnh tỉnh cho những bọn hay xăng ngó hễ có tình ngộ lại mà bỏ bớt những thói xấu ấy đi chăng.

Nguyện là có hai thầy không biết có lòng sự ở sự nào không, đầu đội mũ ca-nô-tê đ, tay cầm ba-toong bịt bạc, vừa đi vừa huýt còi, vừa kêu « ếp », Một cận học-sinh đi trước ngõ là xe đạp, thật vội vàng chạy tránh ra bên đường, ngoảnh cổ lại thì chỉ thấy hai thầy đang đuổi ba hề. Cậu này có ý bền lền, bèn nói rằng thế mà lại ếp, làm tôi giật cả mình.

Thế là các thầy giờ ngay cái ngón võ-phu ra mà choảng cận học sinh ấy, tối tăm cả mặt mũi ! !

Sau có một ông ra dáng người làm việc, thấy sự trái lẽ như vậy, lấy lời ôn tồn mà nói với hai thầy, hai thầy đã chẳng cho là phải, lại còn lộc rằng « anh không biết, chúng tôi là một thầm á ? ».

Vậy chẳng biết các thầy có phải là một thầm thật hay không ? Mà dẫn cho là thật nữa thì cái nghĩa-vụ của các thầy có phải là để dạng người bằng một cách võ lý như thế mới là làm trọn vẹn bổn phận một thầm hay sao ?

Sau xin nhắc để hai thầy biết, nếu thật là một thầm thì cũng chớ nên làm những sự tàn nhẫn như vậy, bằng không thì hai chữ đội lốt một thầm kia phỏng mang ra nơi pháp-đình thì các thầy tính sao ?

Nguyễn-khắc-Bình lại cảo,

PHÚ-LÝ

Trời nóng. — Về tiết qui-hạ này, khí trời rất nóng bức, may sao được đi nào cũng mưa, những kẻ lao lực khỏi sợ vì nắng đến đêm còn được yên giấc. Nhưng lại cũng vì thế mà trẻ con sinh ra sốt nóng, chứng bệnh ốm o, cái khí thấp nhiệt tranh nhau, thực những kẻ yếu ớt dễ cảm lắm; nhưng ai có thân có trẻ nên phải dự phòng.

Nước ta tiết nóng mãi sang thu,
Mưa gió bao phen cũng chẳng bỏ,
Kia kẻ đổi mồ-hôi lấy thóc,
Trời làm chi cực kẻ nóng phu?

NINH-BÌNH

Lễ phát phần thưởng trường Yên-phú. — Ngày 30 tháng bảy tây vừa rồi, trường Pháp-Việt Yên-phú đã làm lễ phát phần thưởng cho học-trò, trường học này nguyên là một trường học nhà-nước đã dựng ra cho 3 tổng lề : Yên-liêu, Xuân-dương, Đông-phú học, trường làm ở làng Yên-phú là nơi trung độ 3 tổng và ở cạnh nhà Vạn-giang, trường học hãy còn bằng tranh, nhưng rộng rãi và mát mẻ lắm, phân làm 2 lớp. Mới rồi nhà nước có bỏ 2 thầy thì sai trợ-giáo về dạy. Trường học thì mới lập và mới khai trường từ ngày mồng 1 tháng 3 tây vừa rồi. Phần thưởng học-trò năm nay không phải là phần thưởng của nhà trường gửi cho, lấy là bởi ông giáo-sư Ng-hữu-Cẩn mấy tuần lễ trước đã xuất tài lực ra mua sách vở và giấy bút để phát cho học-trò và ông đã đi mời các qui-quan Nam-quan các viên tổng sự nhà-nước và các bào-mục trong địa hạt đến chứng kiến lễ phát phần thưởng đến được trọng thể.

Lại nhờ có cụ đạo Yên-vân có lòng tử tế cho hội kèn tây đến giúp việc đề cho được trọng thể.

Hồi 9 giờ sáng ngày hôm 30 tháng 7 tây khi các qui chức và các bào mục trong địa hạt đã tề tựu đông đủ cả, thì hội nhạc Yên vân có thổi mừng một bài kèn chào, khi các qui chức đã an vị thì ông giáo-sư Ng-hữu-Cẩn có thiết một tiệc rượu lấy và hội nhạc Yên-vân thì thổi một khúc. Boạn rồi, ông chưởng giáo Ng-v-Thức đọc một bài Pháp văn, kể đến ông giáo sư Ng-hữu-Cẩn đọc một bài Quốc-văn dài và cảm cơ các qui chức và các thân hào trong địa hạt đã đến chứng kiến cuộc vẻ vang cực rỡ này và khuyên răn học-trò trong khi nghỉ hè nên phải đem các bài cũ đã học rồi ra học ôn lại cả cho nhớ, và đừng có nhàn dại nghỉ mà chơi bời trong cả bốn tháng trời giờ qui báu. Khi đọc xong thì lễ-tọa đều vỗ tay, kế đến ông chánh hương hội làng Tam-dương đứng thay mặt dân sự trong 3 tổng đọc một bài quốc-văn để cảm tạ các qui chức và để cảm ơn ông giáo sư Ng-hữu-Cẩn đã nhiệt thành mở ra cuộc phát phần thưởng này để khuyến khích việc học ở nơi thôn quê, và ông có hứa đến sang năm lại giúp đỡ các ông giáo sư việc phát thưởng. Đoạn rồi ông giáo sư Ng-hữu-Cẩn xướng danh học-trò lên lĩnh thưởng.

Lĩnh thưởng đoạn rồi ông giáo sư Ng-hữu-Cẩn có mời các qui chức cùng các bào mục ra cửa trường xem cuộc bơi chải và các trò vè ở ngoài sông.

Vũ-v-Tích lại cảo

BÁ CÁO VIỆC RIÊNG

Bản quán mới ra mục này, để đăng những lời bá-cáo về việc riêng, giá đăng bảo tối thiểu 0$ 40 một lần. Phàm những việc đăng ở mục này, kỳ lý lẽ, người ấy nhận trách-nhiệm, chớ bản quán không biết tâm sao thế nào cả.

Tên tôi là Đặng-ca-Minh, ở phố hàng Nâu, số 41, có lời kính-cáo chư ông chư bà biết rằng : Han-thi-Phan là thư-thiếp của tôi (nhưng mà không có giấy giá-thú) xưa nay vẫn cẩu cơ với mẹ tôi, mà mấy tháng nay chẳng biết vì cớ gì lại sinh biến, nên hôm 16 tháng tư Annam năm nay (12 Mai 1922) đã lẫu ca quản áo tư trang về nhà ngoại, ngay lúc ấy mẹ tôi đã trình hàng xóm láng diềng và trưởng-phố rồi. Sang hôm qua là 25 tháng sáu Annam (17 Août 1922) thì lấy sinh sự cải nhau với mẹ tôi, ra cửa làm rầm rĩ, sau lại lên trình Cảm hàng Bèu xin về nhà ngoại. Quan Cảm phạt cả đôi bên, mỗi bên 0$ 80, rồi hôi chúng tôi có hàng lòng cho về không, chúng tôi thấy thì ấy đã giở lòng như thế thì đã tra lời rằng bằng lòng cho về rồi, và khi về nhà, mẹ tôi đã trình trưởng-phố và hàng xóm láng diềng rồi.

Vậy từ nay trở đi, thì ấy không phải là người nhà chúng tôi nữa, chúng tôi không chịu trách nhiệm những sự của thì ấy làm nữa.

Nay kính-cáo.
3316 ĐẶNG-CA-MINH

XIN XEM CHO KỸ

Phần nhiều các qui-khách xem báo thấy có đăng cáo-bạch của bản-hiệu lên kì về mua lại mua ở hiệu khác, sau nhờ ma làm ra không đổi được, ta viết thư trách bản-hiệu. Vậy gọi có mấy lời kính trình các qui-khách rõ cho và xin các ngài từ rày đã có lòng chiếu-cố đến bản hiệu thì xin nhận rõ :

« Nhà Bán-thuốc Ed Montès có đông-hồ ba chuông mà ở ngay giữa phố Tràng-tiền, số nhà 84 Hanoi.

Nay kính,
Ed. MONTÈS,
84 Rue Paul Bert Hanoi.

CÁC CUỘC ĐI XEM

然 SẢN-NHIÊN 祭

Sắp diễn tích « BỒI CHỮ ĐỒNG - TÂM » Tích này đã diễn một lần về hoa nghênh cuộc « Toàn-thắng » từ bốn năm nay, bây giờ mới diễn lại.

Tối thứ nhất :

NHỊ PHU (HAI CHỒNG)

Tích này trai hẳn với câu « Liệt-nữ bất canh nhị phu » nàng Loan-Xuân đồng một thời lấy hai chồng. mà cách cư xử đều được ổn thỏa cả Tài nhất chỗ nàng để tang chồng, chết mà lại giữ trọn nghĩa với chồng sống.

Tối thứ bảy :

THÂN ĐIỀU MINH OAN

Câu được ước thấy, ba người con gái ước việc nhận duyên, sau đều được như nguyện cả, chỉ thương hại cho chị thứ ba lấy được vua mà mắc nhiều nỗi oan khiên.

Tối chủ-nhật :

CON TAO ĐƯA DUYÊN

La làng nhất con Tạo đưa hẳn Hùng-sinh với Ngọc-anh gặp gỡ nhau mà sau Ngọc-anh có thai. Đáng thương nhất khi Ngọc-anh gặp vợ chồng Sơn-tinh toan ăn thịt, kêu oan than ôn rất là ai-bi.

Tối thứ hai :

DUYÊN NỢ PHONG TRẦN

Hồi nàng Lệ Kim dắt mẹ chồng đi hành-khất than văn rất nỗ nuột.

Tối thứ ba :

KỲ NỮ VÔ TÌNH

Tích này có một hồi bổ đem con đến thanh lâu để dạy con tuyệt là lý thú.

CINÉMA PALACE
(Nhà chiếu-bóng lớn phố Paul-Bert)
Tuần lễ từ thứ 14 đến thứ hai 22 Août 1922
Ba bài hay ngày thứ năm và chủ nhật chớp từ 6 giờ chiều, thứ bảy chớp 8 h. 30

CHƯƠNG-TRÌNH
THỜI-SỰ « ÉCLAIR »
Rất hay ! Rất lạ !
QUANG-MINH HOÀNG-HẬU
REINE LUMIÈRE
Tuần thứ mười
Nghỉ
QUANG-MINH HOÀNG HẬU
Bài thứ mười một
CHÀNG CHARLOT LÀM TRỜ
CHỚP-ẢNH KHÔI-HAI
Từ 1er Avril giờ đi
Ngày nào cũng có nhạc, chỉ từ lối thứ hai và chiều thứ bảy

Giải thưởng văn về bài ca soạn cho con trẻ ở Âu-trí-viên

Đề mục. — *Một bài ca « thượng-lục hạ-bất » để dùng làm bài hát cho lũ trẻ trong khi chơi đùa ở Âu-trí-viên (勸 孤 園), nghĩa là lại những nơi mà nay mai hội Khai-trí tiến-đức sẽ lập ở các thôn xã để trông-nom con trẻ từ bảy tuổi trở xuống, để cho các nhà có con vì bận công việc, không thể tự trông-nom được.*

Giải thưởng. — *Bản quán-quán được tặng hai cái khăn thêu của Ngô-thị-Quyến nữ-sĩ và một cái biển khắc bốn chữ sơn son thiếp vàng, đáng giá một chục bạc, cũng là tiền của nhà nữ-sĩ ấy, còn bốn chữ khắc trong biển thì của hội-đồng điểm-duyệt ngẫu tặng.*

Giải nhì của Chợ-thiện-đường : một bức thêu bằng xúc dại-long, cũng có lời chú của Hội-đồng điểm-duyệt.

Giải ba của hiệu ảnh Thụy-kỳ : một bức ảnh phóng-đại.

Giải tư của M. Hoàng-xuân-Lan là chủ xưởng sức vàng : một cái tư đồng cũng có chạm mấy chữ.

Kỳ hạn. — *Đến ngày 31 Décembre thì hết hạn thu quyển.*

Quyển thi. — *Muốn cho liện việc rọc phách các bài thi, xin nhất luật dùng giấy tây trắng, để nguyên cả khổ rộng, mà viết một mặt, trang trên để lên và chỗ ở, trang dưới viết bài thi, dưới bài xin dừng ký tên. Những bài dự thi, xin bỏ riêng vào một cái phong-bì giấn kín, ngoài phong-bì nhớ để cho hai chữ « VĂN THI » thực rõ, để khi nhà báo tiếp được, sẽ cất riêng ra một nơi, đợi khi hết hạn mới bóc. Ngài nào dự thi, xin cứ gởi đến bản-quán, 61-63, phố hàng Bông, Hanoi.*

po. Vũ Phi Hùng Cựu Hồ Petrus Ký (67–74) cặng Huỳnh Chiêu Đẳng chủ · Kho Sách Xưa Quán Ven Đường
Tự retrolias của Dương Tử

Thương giới tân văn

Ngày 18 Août 1922

Giá vàng

Khu Nhà-nước 64, 95
Nhà Ngân-hàng . . . . . 6 . 95

Tàu tới tàu đi

Tàu *Angkor* ở Marseille đã chạy ngày 28 Juillet.

Tàu *Dalny* ở Djibouti đã chạy Colombo ngày 6 Août.

Tàu *Lieutenant de la Tour* ở Trung-hoa sang, chắng 26 Août thì tới Haiphong.

Đấu giá

Ngày 19 Août, tại sở Lục-lộ Hanoi sẽ đấu giá làm một cái nhà để xe ô-tô tại phủ Toàn-quyền.

Việc làm ước	2,900 p.55
Kỷ quĩ tạm	50 , 00

Ngày 21 Août hồi 16 giờ, tại sở Lục-lộ Hanoi đấu giá làm một cái nhà cho sở Kiểm-lâm ở Trữ thuộc tỉnh Bắc-giang.

Việc làm ước	10,296 p.57
Kỷ quĩ tạm	176 , 00

Quạt Máy

Hiệu QUẢNG-HƯNG-LONG Hanoi, mới về nhiều thứ quạt máy.

Quạt treo trần — Quạt để bàn — Quạt quay đi quay lại, hiệu Marelli, là thứ quạt tốt nhất hoàn-cầu.

Xin quí-khách mua mau kẻo hết. 2078

THUỐC DRAGÉES RABUTEAU (hiệu đầu mai)

Phần nhiều người chết vì bệnh thương-hàn và bệnh ho lao, thực hai bệnh ấy đáng ghê đáng sợ, vì nó làm cho hao mòn nội giống vẫn chứng ta: ấy là bệnh hao-mòn vậy. Bệnh ấy người ta thường không để phòng mấy, khi mới phải cũng không lấy gì làm nặng, sau dần dần nó làm cho yếu các phủ-tạng và làm cho giảm bớt cả chân khuyết đi nữa. Nếu khi có bệnh thời khi nào xảy ra thì người khỏe sẽ có thể chống lại được, chớ người đã bị bệnh hao mòn nầy chắc là mắc phải.

Vậy thì nên dùng thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu đầu mai) thứ thuốc nầy thì da mặt xanh, sức lực trở khỏe mạnh, công việc lại muốn làm ăn như thường, ăn uống sẽ tiến, thân mạnh lại lâng.

Chỉ dùng với lọ *Dragées Rabuteau*, thì chẳng tốn kỳ gì bệnh hao mòn nữa.

Ở các hàng bào chế to đều có bán cả. 2068

• BỆNH NHỨC ĐẦU như cắm lình đâm vào

Khi mới phải đau thì thấy nhức đầu, đau mệt, rồi sau sinh ra bệnh chứng một hai bận thời-dương thấy đột mạnh, tai thấy ù-ù, người bệnh thì thấy đau nhức lọ-lăng kinh như cái lình nó đâm vào đầu nọ. Rồi thì chuyển-động đến cả tâm-can, sinh ra đau tức, đột-gắn, trống ngực, lấp các đường mạch máu (mạch máu sung lên, nếu nổi các mạch máu, trễ-hại), não-nề. Những đàn bà thì kinh-nguyệt bất điều, mà đau-đớn, lọ-lăng, hay bị không được sang-sảo, thường hay ra máu xanh, sức khỏe yếu dần đi. Tuy vậy mà muốn chữa, thì cũng không khó gì, chỉ dùng thứ thuốc

Dépuratif • Richelet

có thể khỏi hẳn ngay được các bệnh cần-kỳ mắc phải từ trước. Bây giờ các gân cốt lại vận-động như thường.

Thực là một thứ thuốc rất thần-hiệu, chẳng khỏi kể số đến hàng nghìn bệnh nhân mắc công bệnh ở người đó.

Bệnh đã nặng, để lâu, đã chuyển sang bệnh gì mặc lòng, dùng thứ thuốc nầy thì bệnh sạch, mà không còn một thứ bệnh gì ở người đó nữa, như bệnh cái cam ở mặt, bệnh lang-ben nữa.

Thuốc « DÉPURATIF RICHELET » nay có bán ở các hàng thuốc lớn.

Thực là công hiệu!

KEM HIỆU BERTHUIN

Xoa thứ kem này thì da dẻ được mềm mại, chả khác gì nhung vậy

PACHOD Frères & Cie LYON 2050

JAZ

RÉVEIL DE PRÉCISION

Hạng thường — GIÁ : 30$00

Hạng tốt — GIÁ : 45$00

BÁN TẠI : GRANDS MAGASINS RÉUNIS, HANOI 2074

HIỆU BÀO-CHẾ VÀ LỤC-HỌP

CHẾ THUỐC CHO NGƯỜI ĐẠI-PHÁP VÀ NGƯỜI AN-NAM

Ed. MONTÈS

Quan Bào-chế hạng nhất, Hà-nội, phố Paul-Bert, số 84

HÓA-HỌC CHẤT và các thứ thuốc bào-chế

THUỐC ĐAU MẮT

Hiệu BORNET-CARD, trị các thứ đau mắt

THUỐC SOLUTION R. của ông HOLBÉ để chữa *a-phiện*

SOLUTION R. HOLBÉ

2 $ 50 một chai

Theo lượt mới — Muốn dùng thuốc này phải xin đơn gọi Bác-sĩ người Pháp thì mới có thể mua được.

Gouttes « NÉTHARSINATE »

1 $ 00 một lọ

Thuốc số nhất, làm đau-nặng, mới một. Không muốn làm nặng gì, dùng thuốc này hay lắm.

Mấy thứ bán-hiệu hay hơn :

Các thứ thuốc nước đựng lọ kín để thêm vào đó như thuốc hồ CACODYLATE DE SOUDE

Thuốc tiêm gọi là 914, trị bệnh *Giang-mai*

Thuốc ho-có SIROP PECTORAL độc-cô, xá mất.

Thuốc tạo chỉ người, lên dùng được thai

Thuốc lậu hiệu MONTÈS

thuốc uống = 2 i 60 lọ 20 viên

thuốc thụt = 6 90 một chai

Chữa các chứng lậu : chẳng kì mới hay cũ, cũng chữa cả các antiseptiques ra thứ thuốc lậu hay nhất. Bệnh lậu thì chắc khỏi. Thuốc này có chữa được cả về người phải bệnh lậu.

Gouttes « VIRGINIE »

1 $ 00 một lọ

Trị những bệnh đàn bà như : Kinh nguyệt không đều, hay là khí-huyết hình đau đau nước-ở-ấy, như đau trong, gai ngứa, sắng khắp cả đi đái, có khi đi mủ đi trong mình đi hay lắm.

ĐỒ BUỘC THUỐC

ĐỒ DÙNG ĐỂ THÍ-NGHIỆM HÓA-HỌC

ĐỒ MỔ-SẺ

Kính-ảnh, đồ-ảnh, thuốc-ảnh hiệu LUMIÈRE và JOUGLA và giấy-ảnh, thuốc *Citrate* và thuốc *Bromure*

Bán cuộn và buộc lấy lại

Ban cắt và bán lẻ

• THUỐC DERÉ •

0 $ 90 một chai 1/4 lít-rơ

Trị bệnh giang mai rất hay và mau khỏi. Dùng thuốc DERÉ thì khỏi nằm nằng thuốc nặng như thuốc ngày. Dùng thuốc khác rồi càng nên phải dùng thuốc này thì mấy chắc khỏi hẳn được! Thuốc này rất hay, rất quí, ai chẳng hay gì đến sự sinh đẻ, lại bổ ích cho người có bệnh.

Muốn dùng thuốc nặng hoặc thuốc nhẹ trong thời gian mua một chai lớn hiệu, thì có 3 lọ nhỏ theo.

HỘI PHÁP-THƯƠNG VẬN-TẢI

Số 7, cạnh trường T-biện

CÓ BÁN Hai cái nhà thật rộng kiểu mới, số 29, phố Ngọc-thanh định giá. . . . . 2.300 $ 00

CHO THUÊ Một khu đất rộng 2.048 thước vuông ở đường Bobillot.

Hỏi ấy tại chuyên trị đã lâu năm về nghề đóng xe rất tinh xảo. Hiện nay mới có thêm được nhiều kiểu tuyệt đẹp và thanh nhã hoàng nào cũng có giấy cam-đoan chắc chắn.

Ai muốn mua gấp tháng hay thuê tạm xin đến đó mà hỏi. Có bán đủ cả các vật dụng làm xe và thuê giá riêng cho các hiệu buôn lại. 2066

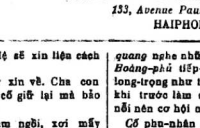
Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

NGÀY NÀO CŨNG-CÓ XE THƠ CHẠY

Công-ty PHẠM-VĂN-PHI

ĐƯỜNG YÊN LÝ ĐI CHỢ HIẾU

Ở ga YÊN LÝ chạy hồi 8 giờ ruỡi sáng chuyến xe lửa thứ nhất ở Bến-thủy và 6 Vinh ra, ở CHỢ-HIẾU Phủ-Quì đi hồi 1 giờ chiều đến ga Yên-lý vừa kịp chuyến xe lửa về Vinh và Bến-thủy.

Auto-Postale

ĐƯỜNG VINH VÀ HUẾ

Ở VINH đi hồi 4 giờ sáng đến Đồng-hà vừa kịp chuyến xe lửa vào Huế.

Ở ĐỒNG HÀ ra hồi 8 giờ sáng sau khi chuyến xe lửa thứ nhất ở Huế ra.

Công-Ty chúng tôi xin trình quí-khách biết : kể từ mồng năm tháng giêng lấy nay, ngày nào chúng tôi cũng có xe chạy chở thơ và hành-khách ở ga Yên-Lý về Phủ-Quì và Phủ-Quì ra ga Yên-Lý. Ở Phủ-Quì có 3 phiên chợ Hiếu buôn bán sầm uất lắm các qui-khách buôn bán ở đây đi lại có hàng-hóa gì xin cứ giao cho bản-ty chở, tính giá phải chăng.

Các qui-khách đi lại đường Vinh-Đồnghà nên đi xe thơ thì được cẩu thận hơn, nhưng khi lấy vé tiền có ý kẻo lầm đi vào xe khác. Muốn khỏi sự lầm ấy, xin liệt qui khách đánh giấy thép trước cho bản ty. Hễ khi bản ty nhận được giấy thép sẽ cho xe ra đón hay là cho người nhà đi đón.

Đường Yên-Lý đi chợ Hiếu thì đánh giấy thép ra PHẠM-VĂN-PHI Yên-Ly gare; — mà đường Vinh-Đồng-Hà thì đánh giấy thép cho PHẠM-VĂN-PHI Đông-hà gare. 2012

CÁO-BẠCH

Chúng tôi kính trình các qui-khách biết rằng chúng tôi thuận bán chịu Phốt-phát (Phosphates) đến mùa tháng mười gặt rồi mới lấy tiền, song những các nhà tư mua thì phải có gì chắc-chắn để gửi chúng tôi làm tin, như là: đồ bản cửa nhà ruộng nương (Titres de propriétés) phiếu Quốc-trái (Titres d'Emprunt Français) phiếu Đông-pháp công-thái (Titres d'Emprunt Indochinois) vân vân.

Những giấy phiếu Quốc-trái, công-thái mà chúng tôi giữ để làm tin thì bao giờ cũng vẫn là của những các nhà mua hàng chịu đem gửi; mà khi đến hạn giả tiền mua chịu hàng rồi thì chúng tôi giả lại các giấy mà ấy. mà nếu đang khi chúng tôi giữ các giấy mà ấy có phiếu nào được mở trang số thì cứ số ấy vẫn thuộc về của người có phiếu đem gửi.

Những các làng đã cải lương rồi mà có những giấy phiếu ấy có thể mua chịu được phốt-phát, muốn biết cách thức mua chịu phốt-phát thế nào thì các làng ấy cứ hỏi lại các tòa Công-sứ.

Kính cáo

SOCIÉTÉ DES PHOSPHATES DU TONKIN,
133, Avenue Paul Doumer,
HAIPHONG.

2055

CAFÉ, RESTAURANT
HOTEL DES COLONIES

TRUNG-BẮC KHÁCH-SẠN

Chính-quán tại phố hàng Trống, số 80 ngay cửa Nhà-Thờ
Phụ-quán có vườn hoa rộng rãi, ở số 68 cũng phố ấy

Đủ các cách tiện lợi và lịch-sự theo lối ăn ở của người Âu châu

Bản-sạn thừa tiếp các qui-khách Tây-Âu và Đông-Á cũng mỗi cách bình-đẳng, mà lại để tùy ý cho các ngài, người Nam-Việt hoặc người Trung-hoa, muốn ăn, ở, hoặc uống rượu chỗ biệt-tịch cũng được, và cũng một giá tiền.

Phụ-quán cũng có giây nói trực tiếp với chính-quán 2048

No 161

TÁI-SINH-DUYÊN

(Sự-tích Mạnh-lệ-quân)

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC *dịch thuật*

Nói xong, cáo từ lui ra. trở về *Loan-phượng cung*, cất tờ biểu đi một chỗ. Nghĩ thầm: ta không thể trái mệnh quân-phụ được! Ấn là ngày nay ta đành làm lễ hoàn-hôn, rồi bấy giờ phải nói thực với nàng *Lưu-gến-ngọc* rằng: một mai được gặp họ *Mạnh*, ta sẽ cùng nhau thành-thân. nếu không được gặp thì xin đợi trong 3 năm, khi ấy mới vui-vầy chăn-chiếu. Ngày nay hãy mỗi người ngủ riêng một phòng, để thủ-tiết cùng họ *Mạnh* trong 3 năm nữa. Nàng *Lưu-gến-ngọc* là người biết lễ, chắc nàng phải vâng theo, mà cha mẹ ta cũng chẳng nói chi được, thật là trọn cả đôi đường vậy.

Hoàng phủ thiên-hoa nghĩ vậy, mới vào nói với vợ chồng *Hoàng-phủ-kinh* rằng:

— Hai thân đã duy, khi nào con dám trái ý. Nhưng ngày nay nàng *Mạnh-lệ-quân* trốn đi, chưa biết sống chết thế nào; nàng *Tô-ánh-tuyết* gieo mình xuống sông, cũng chưa được phong tặng chi cả, thì con đây sao cho đành lòng. Con muốn xin hai thân vào cung, nói với chị con tấn cùng thánh-thượng phong-tặng cho hai nàng, khiến con được đành lòng mà làm lễ hoàn-hôn với nàng *Lưu-gến-ngọc*. Chẳng hay hai thân nghĩ thế nào?

Vợ chồng *Hoàng-phủ-kinh* mừng mà bảo rằng:

— Đó là lẽ phải, con chi ta chẳng nghe lời.

Doãn phu nhân lại nói:

— Hôm nay hơi trễ, không thể tiến cung được, để sáng mai ta sẽ vào cung, bảo chị con tấn cùng thánh thượng tứ chiếu thế nào thánh-thượng cũng phê-chuẩn.

Bỗng thấy nữ-tỳ vào báo rằng:

— Dạ dám bẩm lão-gia! Có *Lưu-tiếp* xin vào bái-yết để tạ tội.

Hoàng-phủ kinh hỏi:

— Trông dáng hắn thế nào?

Đức nữ-tỳ nói:

— Bẩm lão-gia! Thì-môn-quan nói là hắn ngồi chiếc kiệu nhỏ, chỉ có một tên người nhà theo hầu, mình mặc đồ thâm, trông như kẻ có tội vậy.

Hoàng-phủ kinh nghe nói, vội-vàng sai người nhà lấy mũ áo. Hai cha con cùng đội mũ mặc áo chỉnh-tề, rồi *Hoàng-phủ-kinh* bảo *Hoàng-phủ-thiên hoa* rằng:

— Người ta đã biết đến xin lỗi thì ta nên rộng lượng, phải lấy lễ mà đối đãi.

Hoàng-phủ-kinh truyền mở cửa giữa để ra nghênh tiếp. *Hoàng-phủ-thiên-hoa* bước ra, trông thấy *Lưu-tiếp*, liền qui xuống mà rằng:

— Nhạc-phụ quá bộ tới đây mà tiện tế không kịp ra đón, xin nhạc phụ tha thứ cho.

Lưu-tiếp vội vàng xuống kiệu, hai tay đỡ dậy mà bảo rằng:

— Tội ác của lão-phu, không là bởi nhà mà kể cho xiết, nay người lại xử tử-tế quá như thế nầy, khiến cho lão-phu kinh sợ.

Hoàng-phủ-thiên-hoa nói:

— Tôi vâng lời thân-phụ tôi, xin mời nhạc-phụ đi vào cửa giữa.

Lưu-tiếp nói:

— Kẻ tội ác này khi nào lại dám vô lễ như thế.

Nói xong, liền rón-rén đi vào cửa bên. *Hoàng-phủ-kinh* với vàng xuống thềm nghênh-tiếp, nét mặt tươi cười mà bảo rằng:

— Lão-thân-ông tới đây rất tiện-độ không kịp ra đón, xin tha lỗi cho. Sao lão thân-ông lại quá khiêm mà vào cửa bên như thế này!

Lưu-tiếp liền qui xuống xin lỗi rồi nói:

— Tội ác của lão phu này thật to bằng quả núi, may được đại nhân mở lượng hải-hà mà tha thứ cho. Lệnh-lang lại tiếp-đãi một cách long trọng, khiến lão phu này càng thêm tội ác.

Hoàng phủ-kinh cũng qui xuống mà đáp lễ lại, rồi mời vào ngồi. *Lưu-tiếp* vẫn có ý ấy-náy không yên. *Hoàng phủ-kinh* nói:

— Thư-thả mấy bộm nữa, tôi xin số xin bảo-tấu, để [illegible] ông khỏi phải đi *Lĩnh-nam*.

Lưu-tiếp nói:

— Cứ như tội-ác của tôi, đáng lẽ phải duyệt tộc, nay được giảm cho đi sung-quân, cũng đã may lắm rồi. Đại-nhân càng lệnh-lang không nghĩ những sự thù oán cũ, mà thương đến tiện-nữ, thật là một cái ơn to lắm vậy.

Hoàng-phủ-kinh nói:

— Tôi chọn được chốn nào tốt ngày, sẽ xin báo trước, để ngài cho làm lễ thân-nghinh.

Lưu-tiếp kính sợ mà rằng:

— Hôm nào tốt ngày, tôi xin đưa tiện-nữ sang đây để làm lễ hoàn hôn, hà-tất phải thân-nghinh. Đại-nhân cho như thế, công đã được đội ơn lắm rồi.

Hoàng-phủ-kinh nói:

— Cũ-nhân có căn rằng « *Lễ bất kinh* », lão thân-ông bất tất phải quá khiêm, tiền-độ sẽ xin liệu cách khu-xử.

Lưu-tiếp cáo từ xin về. Cha con *Hoàng-phủ-kinh* cố giữ lại mà bảo rằng:

— Xin hãy tạm ngồi, xơi mấy chén rượu nhạt, rồi sau sẽ về phủ, cũng chưa lấy gì làm chậm.

Lưu-tiếp chối-từ mà rằng:

Xin cho đi khi khác.

Hoàng-phủ-kinh truyền quân-sĩ ghé kiệu vào trước của điện-đề mời *Lưu tiếp* lên. *Lưu-tiếp* chối-từ, cha con *Hoàng-phủ-kinh* cố ép mãi, sau mới dám bước lên kiệu. Hai cha con *Hoàng-phủ kinh* tiễn ra đến tận cửa ngoài.

Khi *Lưu-tiếp* về rồi, *Hoàng-phủ-kinh* vào thuật chuyện cho *Doãn* phu-nhân nghe và bảo *Hoàng-phủ thiên-hoa* rằng:

— Trong khi người ta khốn nạn, ta cũng nên giữ chút thể-diện cho người ta. Nay ta tiếp-đãi long-trọng bao nhiêu thì hắn tự nghĩ càng thêm hổ-thẹn, mà lại càng phải phục ta là người đại-lượng vậy. Bây giờ ta nên ghé *Vị hoán* làm mối-mãnh, rồi sang xin tờ canh thiếp để chọn ngày tốt làm lễ cưới.

Lại nói chuyện *Lưu-tiếp* khi về thuật chuyện lại cho *Nguyễn-long-quang* nghe những sự cha con nhà *Hoàng-phủ* tiếp-đãi mình một cách long-trọng như thế. Lại tự hỏi mình khi trước làm cản-đỡ quá, đến nỗi nên cơ hội nầy.

Cố phu-nhân nói:

— Người có đại-lượng bao giờ cũng được hưởng đại phúc. Ai lại như phu-quân chỉ nhất-vị cường-bạo, dung-túng con làm càn. Bây giờ ta nên sai người đưa canh-thiếp sang, để nhà *Hoàng-phủ* chọn ngày làm lễ hoàn-hôn cho con *Lưu-gến-ngọc*.

HỒI THỨ LIV

Lưu-tiếp có người con trưởng là *Lưu-khuê-quang* văn-võ toàn-tài, cũng được vui lòng. Mà *Lưu-tiếp* xưa nay vốn tính khẳng khái, không thạm liền-cầu. Vua *Thành-tôn* là người nhân-hậu, ngày nay đã ân-xá *Lưu-tiếp* cho đi sung-quân thì sau nầy cũng có lẽ lại được khôi-phục quan-chức, bởi vậy khi *Lưu-tiếp* được ân-xá rồi, các quan đại-thần cùng các môn-sinh điều đến thăm hỏi và đưa tặng-tống vàng-bạc. *Lưu-tiếp* mới sửa-soạn đồ hồi-môn cho nàng *Lưu-gến ngọc*.

(Còn nữa)

Certifié l'insertion

Imprimerie du Trung Bắc Tân Văn

Le Gérant: NGUYỄN-VĂN-LUẬN